

**«6D011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі» мамандығы бойынша  
философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындаған**

**Смагулова Гульнур Жумартовнаның**

**«Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізіндегі шетел тілі  
бойынша мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясы  
(болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың мысалында)»  
тақырыбындағы диссертациясы бойынша**

## **АҢДАТПА**

**Зерттеудің өзектілігі.** Қазақстандық білім беруді цифрландырудың қазіргі кезеңі оқу процесінде жаңа ақпараттық технологиялар құралдарын белсенді пайдаланумен байланысты сапалы жаңа деңгейге өтумен сипатталады. Ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың дамуы қоғамдық прогрестің жаңа мүмкіндіктерін аша отырып, қазіргі қазақстандық қоғамның ақпараттық ортасын елеулі қайта құруға алып келеді.

Әдістемелік тұрғыдан қазақстандық білім беру жүйесін цифрландыру құзыреттілік тәсілге негізделіп отырып, жаңа білім беру стандарттарына негізделеді. Оқу материалдарын жасаудың жаңа технологиясы, тиімді оқыту үшін оқушылардың контенті мен білімін тиімді жеткізу құралы бірінші орынға шығады. Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарында «технологиялардың қарқынды дамуы мен экономиканың өсуі оқыту мен оқытудың жаңа әдістемелеріне қажеттілікті талап етеді. Білім беру бағдарламалары мамандандырылған салалық дағдылары, сондай-ақ күрделі кешенді міндеттерді шығармашылық және инновациялық шешу дағдылары, үнемі өзін-өзі жетілдіру ниеті және командада жұмыс істеу қабілеті бар кадрларды даярлауға бағытталуы тиіс» деп айтылған.

Білім беруді цифрландыру, бірінші кезекте, субъектілердің цифрлық сауаттылық деңгейін арттырумен қатар, білім беру процесін басқаруды автоматтандыруды, электрондық оқыту мен цифрлық білім беру контентін жетілдіруді білдіреді. Қазіргі заманғы мұғалім үшін цифрландыру жағдайында жаңа ақпараттық технологияларды тиімді пайдалану мүмкіндігі маңызды болып табылады, бұл ретте қазіргі уақытта педагогтар қолда бар бағдарламалық және техникалық өнімдерді пайдалануға ғана емес, сондай-ақ нақты оқу-әдістемелік міндеттерді шешу үшін өздерінің мультимедиялық материалдарын әзірлеуге де бағдарланғанын атап өткен жөн.

Қазақстанда электронды оқулықтар түріндегі цифрлық білім беру мазмұнын жүйелі дамытудың бастамасын 1990 жылдардың ортасында ҚазҰЖҒА академигі, п.ғ.д., профессор Г.К. Нұрғалиева қалаған. Ол шетелде теңдесі жоқ электронды оқулықтарды жобалаудың авторлық педагогикалық модульдік технологиясын әзірледі. Профессор Г.К. Нұрғалиеваның ғылыми мектебі электронды оқулықтардың педагогикалық дизайны оқу процесінің

негізгі компоненттерін қамтитын ақпараттық-білім беру ортасын құру керек деген идеяны дамытады: мотивациялық-мақсатты; мағыналы; операциялық және белсенділік; жетістіктерді бағалау және бақылау. Бұл тәсіл арқылы электронды оқулықты пайдаланудың тиімділігі қамтамасыз етіледі. Осы технологияны қолдану арқылы жасалған электрондық оқулықтар оқу процесін мақсаттан нәтижеге дейін қамтитын автономды ұйымдастырылған ақпараттық-білім беру ортасын жүзеге асырады.

1995 жылдан бері бұл технология қазақ және орыс тілдерінде оқытатын мектептердің 1-11 сыныптары үшін барлық дерлік мектеп пәндерін қоса алғанда, білім берудің барлық деңгейлеріне арналған авторлық куәлігі бар 489 электронды оқулықты әзірлеу үшін пайдаланылды. Профессор Г.Қ. Нұрғалиева білім беруді ақпараттандыру саласында беделді ғылыми мектеп құрды. Ғылыми мектеп аясында цифрлық білім беру мазмұны мен электрондық білім беру ресурстарын құру саласында іргелі және аспектілі ғылыми-педагогикалық зерттеулер жүргізілді: Тәжіғұлова А.И., 2000, Чакликова А.Т., 2002, Бектұрғанова Р.Ч., 2004, Ферхо. С.И., 2004, Құрманалина Ш.Х., 2002, Бақтыбаев Ж.Ш., 2006, Артықбаева Е.В., 2003, 2010, Атабаева Ф.К., 2010, т.б.

Өзінің «Заманауи шет тіліндегі білім беру: әдістеме және теориялар» атты монографиясында көрініс тапқан жаңартылған когнитивтік-лингвомәдени әдіснамасы негізінде шетел тілінде білім беруді модернизациялау ғылыми мектебінің жетекшісі, филология ғылымдарының докторы, профессор С.С. Құнанбаева, Қазақстан Республикасында шетел тілдік білім беруді модернизациялаудың векторларын анықтайды. С.С. Құнанбаева Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университетінің ректоры бола отырып, білім беруді ақпараттандыру зертханасын, кәсіптік білім беруді ақпараттандыру институтын құрды, білім беруді ақпараттандыру саласындағы диссертациялар қорғау үшін диссертациялық кеңес ашты, білім беруді ақпараттандырудың даму бағытын белгіледі. Электрондық оқулықтарды әзірлеу және енгізу оның жетекшілігімен электрондық оқытуды ұйымдастыру және бағалау, электрондық білім беру ресурстарын пайдалану әдістері, білім беруді ақпараттандыру жағдайында құзыреттіліктерді дайындау және қалыптастыру ерекшеліктері бойынша жүргізілген аспектілік зерттеулермен қатар жүрді: Сағымбаева Д.Е., 1999, Түселбаева Ж.А., 2000, Нұрманалиева Ұ.Т., 2004, Нурова А.Б., 2007.

Шетел тілінің пән ретіндегі ерекшелігі шетел тілін оқытудың ақпараттық-пәндік ортасының сипатын тікелей анықтайды, оның құрамдас бөліктері қарым-қатынастың шынайы жағдайын қалпына келтіруге бағытталған, студенттердің шетел тілі мәдениеті туралы түсінігін қалыптастыруға және тірі ауызекі шетел тілін көрсетуге бағытталған. Шетел тілін оқытудың тиімділігі қазіргі заманғы ақпараттық технологиялардың көмегімен ақпараттық - пәндік ортаны жүзеге асыруда едәуір артады. Тілдік ортаның түпнұсқалығын қалпына келтіруге және білім алушылардың ана тілдерімен өзара әрекеттесуін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Қазіргі уақытта мультимедиялық технологиялар түпнұсқалыққа мүмкіндігінше жақын шетел тілін оқыту

ортасын жобалауға айтарлықтай үлес қосады. Бұл ретте, заттық орта электрондық ресурстарға қол жеткізуді қамтамасыз ету жолымен маңызды шетелдік түпнұсқалық мәтіндік, аудио- және видеоматериалдардың көзі бола алады.

Шетел тілі сабақтарындағы нақты қарым-қатынас табиғи тілдік ортадан бөлек болатындығын ескере отырып, мұғалімдердің өздері түпнұсқалық принципін сақтай отырып, шетел тілін оқытудың ақпараттық-пәндік ортасын жасайды. Осыған байланысты, оқытудың ақпараттық - пәндік ортасын жобалау кезінде шетел тілі мәдениетінің шынайылығын серпінді білдіретін, Оқытылатын тіл елінің нақты тілдік және мәдени ортасын трансляциялау құралы ретінде шынайы аудио- және видеоматериалдар негізінде педагогтердің мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу проблемасы ерекше өзекті болып отыр.

Соңғы уақытқа дейін мультимедиялық оқыту өнімдерін жасаушылармен кәсіби бағдарламашылар айналысты, процестің техникалық компонентіне баса назар аударылды. Бірқатар зерттеушілер - Gu X., Wu, B. Pepin, B., Choppin, J., Lantolf, J. P., Thorne, S. атап өткендей, бұл жағдайда электронды контентті әзірлеу кезінде оқу өнімдерін құрудың техникалық аспектілері басым мәнге ие болады, бұл ретте педагогикалық жобалауға арналған зерттеулердің – электрондық мультимедиялық ресурс ортасында оқыту материалдарын ұсыну құрылымы, мазмұны, әдістемесі мәселелерінің жеткіліксіз саны байқалады, бұл педагогтің оны құру процесіне жетекші қатысуын талап етеді.

Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде тиімді мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеудің негізгі проблемасы білім беруді цифрлық трансформациялау жағдайында кәсіби қызметтегі перспективалық өзгерістерге мұғалімдердің жеткіліксіз дайындығымен байланысты. Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде тиімді мультимедиялық оқу құралын жасау оларды әзірлеудің әдістемелік негіздері мен қағидаларын білмей, дидактикалық, әдістемелік, психологиялық және техникалық-технологиялық талаптарды ескерусіз, сондай-ақ тиісті аспаптық бағдарламалық құралдарды жеткілікті меңгерусіз мүмкін емес. Осыған байланысты мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу саласында болашақ шетел тілі мұғалімдерінің цифрлық құзыреттерін дамыту жолдарын іздеу өзекті болып табылады, бұл оларды әзірлеудің педагогикалық және технологиялық сценарийлерінің талаптарын сақтай отырып, мультимедиялық оқу өнімін жасау кезінде авторлық ұстанымды іске асыруға мүмкіндік береді.

Осылайша, зерттеудің өзектілігі дидактикалық, әдістемелік, психологиялық-педагогикалық және техникалық-технологиялық аспектілердің жиынтығы мен өзара байланысын көрсететін түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізіндегі шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясының теориялық негіздерін негіздеу және де осы саладағы болашақ мұғалімдерді оқытудың оқу-әдістемелік негізін қамтамасыз етуді қажеттілігімен анықталады. Бұл дидактикалық тиімді жаңа оқу құралдың пайда болуын қамтамасыз ететін

педагогика, әдістеме, психология, эргономика тұрғысынан шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарын құрастыруға жүйелі көзқарасты жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

**Зерттеу тақырыбы бойынша ғылыми әдебиеттерге шолу және талдау келесі қайшылықтарды анықтады:**

- оқытудың ақпараттық-пәндік ортасын жобалау кезіндегі шетел тілі мәдениетінің шындығын динамикалық түрде білдіретін, оқытылатын тіл елінің нақты тілдік және мәдени ортасын трансляциялау құралы ретінде қолданылатын түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде мультимедиялық оқу құралдарды өзекті шеттілдік цифрлық контент ретінде құру қажеттілігі және педагогтарға шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу үшін бағдарламалық құралдарды дербес пайдалануға мүмкіндік беретін, түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдардың әдістемелік мүмкіндіктерін іске асыратын технологиялар саласындағы теориялық және практикалық әзірлемелердің қолма-қол деңгейі арасында;

- түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу саласында болашақ шетел тілі мұғалімдерінің тиісті дағдыларын қалыптастыруды тиісті дәрежеде қамтамасыз етпейтін шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың қалыптасқан практикасы және оларға цифрлық білім беру ресурстарын жобалау мен құрастыруға және осы ресурстарды әзірлеу процесін техникалық қамтамасыз етуді дербес іске асыруға мүмкіндік беретін заманауи ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктері арасында.

Осы қайшылықтарды шешу және оларды шешудің дәлелді жолдарын іздестіру қажеттілігі біздің зерттеуіміздің проблемасын айқындады, ол аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясының теориялық негіздерін негіздеу қажеттілігінен тұрады. Бұл болашақ мұғалімдердің өзін-өзі дамыту үдерісінде жүйелік тәсілді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін мультимедиялық оқыту құралдарын шет тілі бойынша педагогика, психология, әдістеме, эргономика тұрғысынан дидактикалық тиімді жаңа оқу құралын алуға мүмкіндік береді. Педагогикалық теория мен практикада бұл мәселенің жеткіліксіз дамуы диссертация тақырыбын «Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясы (болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлау мысалында)» тұжырымдамада таңдауға әкелді.

**Зерттеудің мақсаты** түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясын ғылыми негіздеу және практикалық әзірлеу болып табылады.

**Зерттеу объектісі** - сандық технологиялар негізінде болашақ шетел тілі мұғалімдерін дайындау процесі.

**Зерттеу пәні** - түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясы.

**Зерттеу гипотезасы:**

Дидактикалық тиімді оқу құралын алу үшін - түпнұсқа аудио- және бейнематериалдар негізінде болашақ мұғалімдерге арналған мультимедиялық шетел тілін оқыту құралдарын жасау процесі табысты болады,

*егер*

- түпнұсқалық аудио- және бейнематериалдар негізінде оларды құрастырудың дидактикалық, әдістемелік, психологиялық-педагогикалық және техникалық-технологиялық аспектілерін жиынтықта және өзара байланыста көрсететін шетел тілінде мультимедиялық оқу құралдарын жасау технологиясы әзірленетін болады;

- ұсынылып отырған технология негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасау саласында педагог кадрларды даярлауды оқу-әдістемелік қамтамасыз ету әзірленеді және енгізіледі;

*өйткені* бұл оқу құралдарын жасауда аксиологиялық, тұлғалық-бағдарлы, құзыреттілік, жүйелік-белсенділік, пәнаралық және интерактивті тәсілдер жүзеге асырылып, болашақ шетел тілі мұғалімдерінің оларды жасауға дайындығы жеткілікті және жоғары деңгейлеріне дейін артады.

**Мақсатқа жету және тұжырымдалған гипотезаны растау үшін келесі міндеттер қойылады:**

1. «Мультимедиялық оқу құралы» ұғымын талдау және нақтылау, оның маңызды сипаттамаларын анықтау;

2. Шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарының цифрлық білім беру контентінің негізі ретінде түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдарды іріктеу және техникалық бейімдеу принциптерін талдау;

3. Шетел тіліндегі мультимедиялық оқу құралдарының цифрлық білім беру мазмұнының негізі ретінде түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдарды әдістемелік өңдеу бағыттарын қарастыру және негіздеу;

4. Ұсынылған технология негізінде түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру саласында болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың әдістемелік жүйесі және оқу-әдістемелік қамтамасыз етуді әзірлеу;

5. Болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлау процесіне түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясын енгізу бойынша педагогикалық эксперимент жүргізу.

**Зерттеудің әдіснамалық және теориялық негізін** жүйелік, тұлғалық-белсенділік, құзыреттілік және модульдік тәсілдер, білім беруді ақпараттандыру теориясы, электрондық білім беру басылымдары мен ресурстарын құру тұжырымдамасы құрады.

**Қойылған міндеттерді жүзеге асыру және зерттеу гипотезасының дәлелдерін ұсыну үшін келесі зерттеу әдістері қолданылды:**

- теориялық әдістер: психологиялық-педагогикалық, ғылыми, ғылыми-әдістемелік әдебиеттерді зерттеу және жүйелі талдау; нормативтік және оқу құжаттамаларын, салыстыру және модельдеу әдістері;

- эмпирикалық әдістер: педагогикалық бақылау; сұрау; әңгімелесу; диагностикалық сауалнама; өзін-өзі бағалау; педагогикалық эксперимент;

- математикалық статистика әдістері: Стьюдент t - критерийінің статистикалық әдісі, Пирсонның корреляция коэффициенті.

**Зерттеудің тәжірибелік - эксперименттік базасы.** Зерттеудің тәжірибелік-эксперименттік базасы. Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университеті, Шет тілдер факультеті.

*Бірінші кезең* (2017-2018 жж.): зерттелетін мәселе бойынша шетелдік және отандық авторлардың ғылыми әдебиеттеріне талдау жүргізілді, түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру саласындағы ғылыми-педагогикалық зерттеулер мен технологиялық әзірлемелердің қазіргі жағдайы зерттелді, зерттеудің ғылыми және тұжырымдамалық аппараты анықталды.

*Екінші кезең* (2018-2019 жж.): түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасауға қойылатын негізгі принциптер мен дидактикалық, әдістемелік, психологиялық-педагогикалық және техникалық-технологиялық талаптар бөлінді; түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасау технологиясы ғылыми негізделген; ұсынылған технология негізінде түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде мультимедиялық оқу құралдарын жасау саласында болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың әдістемелік жүйесі және оқу-әдістемелік қолдау әзірленді.

*Үшінші кезең* (2019-2020 жж.): болашақ шетел тілі мұғалімдерін даярлау процесіне түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасау технологиясын енгізу бойынша педагогикалық эксперимент жүргізілді, алынған эксперименттік деректер өңделді, диссертациялық зерттеу нәтижелерін теориялық жалпылау және түсіндіру жүргізілді, негізгі тұжырымдар тұжырымдалды.

**Зерттеудің ғылыми жаңалығы мен теориялық маңыздылығы** келесі нәтижелерде көрініс тапқан:

- түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасауға қойылатын принциптерінің жиынтығы негізделді;

- түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасаудың дидактикалық, әдістемелік, психологиялық-педагогикалық және техникалық және технологиялық талаптарын олардың ресімделуі мен құрылымын жасау кезеңінде анықталды;

- түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастырудың технологиясы ғылыми тұрғыдан негізделді.

**Зерттеудің практикалық маңыздылығы:**

- аспаптық бағдарламалық жасақтама көмегімен шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасау бойынша электрондық оқу құралы әзірленді және жарыққа шығарылды;

- Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің платформасында түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі

мультимедиялық оқу құралдарын жасау бойынша ЖАОК  
<https://mook.buketov.edu.kz>.

Қорғауға келесі тұжырымдамалары шығарылады:

1. «Мультимедиялық оқу құралы» мультимедиялық компьютерлік технологияны, яғни кез келген комбинациядағы бейне, дыбыс, түс, графика және т.б. беру технологияларын қолданатын оқу құралы ретінде анықталады. Бұл анықтама «электронды оқу құралы» терминіне қайшы келмейді, себебі бұл мультимедиялық болмауы да мүмкін (тек мәтінді өңдеу технологиясын қолданған жағдайда отырып), бірақ оны толықтырады, өйткені мультимедиялық оқу құралы негізінде әрқашан да электронды болып табылады.

2. Түпнұсқа аудио және бейнематериалдарды мультимедиялық оқу құралының ортасына қосу мақсатында әдістемелік өңдеу мыналарды қамтиды: қойылған әдістемелік міндеттерге сәйкес таңдалған принциптер мен критерийлер бойынша аудио және бейне материалдарды зерттеу және таңдау; аудио және бейнематериалдарды көрсету уақытын қысқарту мақсатында оларды техникалық бейімдеу тәсілі ретінде конструктивті өңдеуді жүзеге асыру; таңдалған түпнұсқалық аудио және эпизодтар үшін жаттығулар жинағын құру.

3. Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу технологиясы осы зерттеуде берілген әдістемелік сипаттамалары бар мультимедиялық оқу құралын құрудың теориялық және техникалық аспектілерін қамтитын, оларды құру процесінің принциптері мен талаптарын ескере отырып құрылған ойлар, әрекеттер мен процедуралар жүйесі ретінде анықталады. Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастыру технологиясында бірқатар жүйе құраушы компоненттер бар: мультимедиялық оқу құралдарын құру мақсаты; мультимедиялық оқу құралдарын құрылымын жоспарлау; мультимедиялық оқу құралдарын құрылымдық блоктарын әзірлеу; мультимедиялық оқу құралдарын орналасу; мультимедиялық оқу құралдарын апробациялау және бағалау.

4. Болашақ шетел тілі мұғалімдерін өзара байланысты компоненттерден тұратын түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеуге дайындаудың әдістемелік жүйесі әзірленген, бұл студенттердің эвристикалық (жеткілікті) және кәсіби (жоғары) дайындық деңгейіне қол жеткізуіне мүмкіндік береді, және де олардың осы саладағы берік білім мен құзыреттілікке ие болуын көздеп, алған білімдерін саналы және дербес пайдалануын қамтамасыз етеді. Ұсынылған әдістемелік жүйе нормативтік-мақсатты, әдіснамалық, мазмұнды, іс - жүргізу және нәтижелі - бағалау компоненттерін қамтиды. Аспаптық бағдарламалық жасақтама көмегімен шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын жасау бойынша электрондық оқу құралы әзірленді және жарыққа шығарылды. Осы саласындағы шетел тілі мұғалімдерін даярлаудың оқу-әдістемелік қолдауы А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің платформасында түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу

құралдарын жасау бойынша ЖАОК және мультимедиялық оқу құралдарын жасау бойынша электрондық оқу құралы ретінде әзірленді.

5. Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын құрастырудың технологиясына негізделген оқыту - әдістемелік жүйесін іске асыруы білім алушылардың көпшілігіне (60% - дан астамы) аспаптық бағдарламалық жасақтама қолданумен белгіленген мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу саласында дайындықтың эвристикалық (жеткілікті) деңгейіне қол жеткізуге мүмкіндік беріп, бұл оқу құралдарын жасауда аксиологиялық, тұлғалық-бағдарлы, құзыреттілік, жүйелік-белсенділік, пәнаралық және интерактивті тәсілдер жүзеге асырылып, осы салада өзін-өзі оқыту үшін қажетті білім мен дағдылардың жеткілікті қорын құруды қамтамасыз етті.

**Зерттеу нәтижелерін апробациялау және енгізу.** Диссертациялық жұмыс шеңберіндегі зерттеу нәтижелері автордың 8 жарияланымдарында, оның ішінде 1 - Scopus базасына кіретін ғылыми басылымдарда, ҚР БҒМ КОКСОН ұсынған басылымдарда – 4, халықаралық ғылыми конференциялар материалдарында – 4 мақала көрініс тапты. Бұдан басқа, «Түпнұсқалық аудио- және видеоматериалдар негізінде шетел тілі бойынша мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу негіздері» атты электрондық оқу-әдістемелік құралы әзірленді және жарияланды (01.07.2021 жылғы № 19138 авторлық куәлігі). Тәжірибелік-педагогикалық жұмыс режимінде әзірленген электрондық оқу-әдістемелік құрал Е. А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің Шет тілдер факультеті базасында енгізіліп, сынақтан өткізілді. Диссертациялық зерттеу шеңберінде шетел тілі мультимедиялық оқу құралдарын әзірлеу бойынша ЖАОК әзірленді (07.09.2022 ж. № 016 шарт)

**Диссертацияның құрылымы мен көлемі.** Диссертация кіріспеден, екі тараудан, қорытындыдан, пайдаланылған дереккөздер тізімінен тұрады. Диссертацияның 5 қосымшасы бар. Жұмыста 11 кесте және 22 сурет бар. Әдебиеттер тізіміне 316 пайдаланылған дереккөздер кіреді.